

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

О.М. Горяїнов

**ПРОГРАМА І РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
„УПРАВЛІННЯ ЛАНЦЮГОМ ПОСТАЧАНЬ”**

(для студентів денної і заочної форми навчання за напрямом підготовки 100400 (070101) – «Транспортні технології», спеціальностей 7.100402, 8.100402, 7.100403, 8.100403)

ХАРКІВ – ХНАМГ – 2009

Програма і робоча програма навчальної дисципліни «Управління ланцюгом постачань» (для студентів денної і заочної форми навчання за напрямом підготовки 100400 (070101) – «Транспортні технології», спеціальностей 7.100402, 8.10402, 7.100403, 8.100403)

/ Укл.: О.М. Горяїнов. – Харків: ХНАМГ, 2009. – 36с.

Укладач: доц. кафедри транспортних систем і логістики О.М. Горяїнов

Наведені програма і робоча програма навчальної дисципліни, їх зміст за змістовими модулями й темами. Включено плани лекцій і практичних занять, методичні рекомендації до самостійної роботи, контрольні запитання і критерії оцінювання знань студентів.

Затверджено на засіданні кафедри № 14 від 06.05.09 р

Рекомендовано для студентів для студентів денної і заочної форми навчання за напрямом підготовки 100400 (070101) – «Транспортні технології», спеціальностей 7.100402, 8.10402, 7.100403, 8.100403

ВСТУП

Управління ланцюгами постачань є відносно новим напрямком. Воно відображає концепції інтегрального бізнес-планування, яких з 1950-х років дотримуються експерти і практики в області логістики, стратегій і дослідження операцій. Сьогодні інтегроване планування стало реальністю завдяки розвитку інформаційних технологій, але більшості компаній усе ще не вистачає знань про те, як застосовувати і як адаптувати нові аналітичні інструменти для досягнення цих цілей.

Програма вивчення нормативної дисципліни «Управління ланцюгом постачань» побудована відповідно до місця і значення дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки магістра (спеціаліста) з транспортних систем (організації перевезень і управління на транспорті). Важливими для вивчення дисципліни «Управління ланцюгом постачань» є такі дисципліни, як «Вантажні перевезення», «Логістика», «Дослідження операцій в транспортних системах», «Основи економіки транспорту», «Основи менеджменту» та ін.

Основними завданнями, які повинні бути вирішені у процесі вивчення дисципліни, є наступні:

- формування у студентів теоретичних знань з питань управління ланцюгами постачань;
- набуття навичок встановлення систем критеріїв і обмежень та варіантів логістичних систем;
- засвоєння способів і методів оцінки варіантів логістичних систем;
- опанування знаннями, що стосуються визначення вимог до технологічного процесу перевезень, до системи інформаційних підтримки, до організації фінансових потоків.

Метою дисципліни є формування системних знань і розуміння концептуальних основ використання логістичних принципів управління суб'єктів господарської діяльності, набуття навичок самостійної роботи з навчальним матеріалом стосовно сучасних вимог функціонування логістичних систем, придбання вмінь щодо налагодження взаємовідносин між учасниками логістичної системи. **Предметом дисципліни** є процеси проектування логістичних систем і забезпечення їх функціонування.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Освітньо-кваліфікаційний рівень – «Магістр», «Спеціаліст»

Галузь знань 0701 – «Транспорт та транспортна інфраструктура»

Напрямок підготовки 100400 (070101) – «Транспортні технології»

Статус дисципліни - *нормативна*

Загальна кількість кредитів/годин 2,5/90

Форма підсумкового контролю - *іспит*

Стандарт чинний з дати затвердження.

Цей стандарт не може бути повністю чи частково відтворено, тиражовано й розповсюджено без дозволу Харківської національної академії міського господарства.

Програма розроблена на основі:

ГСВО МОНУ Освітньо-кваліфікаційна характеристика підготовки магістра з напрямку підготовки 1004 «Транспортні технології», спеціальності 8.100402 «Транспортні системи» 2004р.

ГСВО МОНУ Освітньо-професійна програма підготовки магістра з напрямку підготовки 1004 «Транспортні технології», спеціальності 8.100402 «Транспортні системи» 2004р.

ГСВО МОНУ Освітньо-кваліфікаційна характеристика підготовки спеціаліста з напрямку підготовки 1004 «Транспортні технології», спеціальності 7.100402 «Транспортні системи» 2004р.

ГСВО МОНУ Освітньо-професійна програма підготовки спеціаліста з напрямку підготовки 1004 «Транспортні технології», спеціальності 7.100402 «Транспортні системи» 2004р.

ГСВО МОНУ Освітньо-кваліфікаційна характеристика підготовки магістра з напрямку підготовки 1004 «Транспортні технології», спеціальності 8.100403 «Організація перевезень і управління на транспорті» 2004р.

ГСВО МОНУ Освітньо-професійна програма підготовки магістра з напрямку підготовки 1004 «Транспортні технології», спеціальності 8.100403 «Організація перевезень і управління на транспорті» 2004р.

ГСВО МОНУ Освітньо-кваліфікаційна характеристика підготовки спеціаліста з напрямку підготовки 1004 «Транспортні технології», спеціальності 7.100403 «Організація перевезень і управління на транспорті» 2004р.

ГСВО МОНУ Освітньо-професійна програма підготовки спеціаліста з напрямку підготовки 1004 «Транспортні технології», спеціальності 7.100403 «Організація перевезень і управління на транспорті» 2004р.

СВО ХНАМГ Навчальний план підготовки магістра з напрямку підготовки 070101 «Транспортні технології», спеціальності 8.100402 «Транспортні системи», 2007р.

СВО ХНАМГ Навчальний план підготовки спеціаліста з напрямку підготовки 070101 «Транспортні технології», спеціальності 7.100402 «Транспортні системи», 2007р.

СВО ХНАМГ Навчальний план підготовки магістра з напрямку підготовки 070101 «Транспортні технології», спеціальності 8.100403 «Організація перевезень і управління на транспорті», 2007р.

СВО ХНАМГ Навчальний план підготовки спеціаліста з напрямку підготовки 070101 «Транспортні технології», спеціальності 7.100403 «Організація перевезень і управління на транспорті», 2007р.

1. Мета, предмет і місце дисципліни

1.1. **Мета й завдання вивчення дисципліни:** формування системних знань і розуміння концептуальних основ використання логістичних принципів управління суб'єктів господарської діяльності, набуття навичок самостійної роботи з навчальним матеріалом стосовно сучасних вимог функціонування логістичних систем, придбання вмінь щодо налагодження взаємовідношень між учасниками логістичної системи.

1.2. **Предмет вивчення:** процеси проектування логістичних систем і забезпечення їх функціонування.

1.3. **Місце дисципліни в структурно-логічній схемі** підготовки фахівця

Перелік дисциплін, на які безпосередньо спирається вивчення даної дисципліни	Перелік дисциплін, вивчення яких безпосередньо спирається на дану дисципліну
Загальний курс транспорту	Дипломне проектування
Інформаційні системи і технології	
Транспортно-експедиційна робота	
Дослідження операцій в транспортних системах	
Основи теорії систем і управління	
Основи теорії транспортних процесів і систем	
Основи економіки транспорту	
Вантажні перевезення	
Основи менеджменту	
Ефективність транспортних процесів	
Міжнародні перевезення	
Логістика	
Взаємодія видів транспорту	
Автоматизовані системи управління на транспорті	

2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни

(відповідно до стандартів ОПП)

Модуль 1. УПРАВЛІННЯ ЛАНЦЮГОМ ПОСТАЧАНЬ 2,0/72

Змістовий модуль 1.1. Характеристика логістичної системи

УНЕ 1. Логістичні системи.

УНЕ 2. Критерії і обмеження в логістичних системах.

Змістовий модуль 1.2. Оцінка і вибір логістичної системи

УНЕ 1. Оцінка варіантів системи.

УНЕ 2. Вибір логістичної системи.

УНЕ 3. Вибір інформаційної підсистеми.

Змістовий модуль 1.3. Визначення вимог до забезпечення логістичної системи

- УНЕ 1. Вимоги до процесу перевезень.
- УНЕ 2. Вимоги до системи інформаційної підтримки.
- УНЕ 3. Вимоги до організації фінансових потоків.

4. Рекомендована література

1. Логистика: Уч.пособие / Под ред.Б.А.Аникина. – М.:ИНФРА-М, 2002. – 368с.
2. Логистика:Управление в грузовых транспортно-логистических системах: Учеб.пособие / Под ред. Л.Б.Миротина. – М.:Юристь, 2002. – 414с.
3. Гаджинский А,М. Логистика: Учебник. – М.:ИВЦ «Маркетинг», 1998с.
4. Шапиро Дж. Моделирование цепи поставок / Пер с англ. под ред. В.С.Лукинського – СПб.:Питер, 2006. – 720с.
5. Иванов Д.А. Логистика. Стратегическая кооперация. – М.:Вершина, 2006. – 176с.

5. Анотація

Анотація програми навчальної дисципліни «УПРАВЛІННЯ ЛАНЦЮГОМ ПОСТАЧАНЬ»

Мета і завдання вивчення дисципліни: формування системних знань і розуміння концептуальних основ використання логістичних принципів управління суб'єктів господарської діяльності, набуття навичок самостійної роботи з навчальним матеріалом стосовно сучасних вимог функціонування логістичних систем, придбання вмінь щодо налагодження взаємовідношень між учасниками логістичної системи.

Предмет вивчення: процеси проектування логістичних систем і забезпечення їх функціонування.

Змістовий модуль 1.1. Характеристика логістичної системи

- УНЕ 1. Логістичні системи.
- УНЕ 2. Критерії і обмеження в логістичних системах.

Змістовий модуль 1.2. Оцінка і вибір логістичної системи

- УНЕ 1. Оцінка варіантів системи.
- УНЕ 2. Вибір логістичної системи.
- УНЕ 3. Вибір інформаційної підсистеми.

Змістовий модуль 1.3. Визначення вимог до забезпечення логістичної системи

- УНЕ 1. Вимоги до процесу перевезень.
- УНЕ 2. Вимоги до системи інформаційної підтримки.
- УНЕ 3. Вимоги до організації фінансових потоків.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Робоча програма розроблена на основі:

ГСВО МОНУ Освітньо-кваліфікаційна характеристика підготовки магістра з напрямку підготовки 1004 «Транспортні технології», спеціальності 8.100402 «Транспортні системи» 2004р.

ГСВО МОНУ Освітньо-професійна програма підготовки магістра з напрямку підготовки 1004 «Транспортні технології», спеціальності 8.100402 «Транспортні системи» 2004р.

ГСВО МОНУ Освітньо-кваліфікаційна характеристика підготовки спеціаліста з напрямку підготовки 1004 «Транспортні технології», спеціальності 7.100402 «Транспортні системи» 2004р.

ГСВО МОНУ Освітньо-професійна програма підготовки спеціаліста з напрямку підготовки 1004 «Транспортні технології», спеціальності 7.100402 «Транспортні системи» 2004р.

ГСВО МОНУ Освітньо-кваліфікаційна характеристика підготовки магістра з напрямку підготовки 1004 «Транспортні технології», спеціальності 8.100403 «Організація перевезень і управління на транспорті» 2004р.

ГСВО МОНУ Освітньо-професійна програма підготовки магістра з напрямку підготовки 1004 «Транспортні технології», спеціальності 8.100403 «Організація перевезень і управління на транспорті» 2004р.

ГСВО МОНУ Освітньо-кваліфікаційна характеристика підготовки спеціаліста з напрямку підготовки 1004 «Транспортні технології», спеціальності 7.100403 «Організація перевезень і управління на транспорті» 2004р.

ГСВО МОНУ Освітньо-професійна програма підготовки спеціаліста з напрямку підготовки 1004 «Транспортні технології», спеціальності 7.100403 «Організація перевезень і управління на транспорті» 2004р.

СВО ХНАМГ Навчальний план підготовки магістра з напрямку підготовки 070101 «Транспортні технології», спеціальності 8.100402 «Транспортні системи», 2007р.

СВО ХНАМГ Навчальний план підготовки спеціаліста з напрямку підготовки 070101 «Транспортні технології», спеціальності 7.100402 «Транспортні системи», 2007р.

СВО ХНАМГ Навчальний план підготовки магістра з напрямку підготовки 070101 «Транспортні технології», спеціальності 8.100403 «Організація перевезень і управління на транспорті», 2007р.

СВО ХНАМГ Навчальний план підготовки спеціаліста з напрямку підготовки 070101 «Транспортні технології», спеціальності 7.100403 «Організація перевезень і управління на транспорті», 2007р.

Структура робочої програми навчальної дисципліни «Управління ланцюгом постачань» наведена в табл. 1.

Таблиця 1 - Структура навчальної дисципліни «Управління ланцюгом постачань»

Характеристика дисципліни: підготовка магістрів (спеціалістів)	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни (денна форма)	Характеристика навчальної дисципліни (заочна форма)
Кількість кредитів, відповідних до ECTS – 2,5, у тому числі: змістових модулів – 2,0; розрахунково-графічна робота – 0,5, самостійна робота.	Шифр та назва напрямку 100400 (070101) – «Транспортні технології»	Нормативна. Рік підготовки – 5. Семестр – 9.	Нормативна. Рік підготовки – 5. Семестр – 10.
Кількість годин: усього – 90; за змістовими модулями: ЗМ1.1 – 18, ЗМ1.2 – 36, ЗМ1.3 – 18	Спеціальності: 8.100402, 7.100402 «Транспортні системи», 8.100403, 7.100403 «Організація перевезень і управління на транспорті»	Лекції – 18 годин. Практичні заняття – 18 годин. Самостійна робота – 54 годин.	Лекції – 4 годин. Практичні заняття – 4 годин. Самостійна робота – 82 годин.
Кількість тижнів викладання дисципліни: 18. Кількість занять за тиждень – 1/1.	Освітньо-кваліфікаційний рівень - «Магістр», «Спеціаліст».	Вид підсумкового контролю: іспит.	Вид підсумкового контролю: іспит.

Основними видами навчальних (аудиторних) занять, у процесі яких студенти отримують необхідні знання, є лекції, практичні заняття, консультації. Важливим елементом оволодіння знаннями й навичками у час, вільний від обов'язкових навчальних занять, який сприяє формуванню практичних навичок роботи студентів зі спеціальною літературою, орієнтує їх на інтенсивну роботу, критичне осмислення здобутих знань і глибоке вивчення теоретичного й практичного кола проблем, що вивчаються дисципліною, є самостійна робота студента.

Усі види занять розроблені відповідно до положень Болонської декларації.

1. КВАЛІФІКАЦІЙНІ ВИМОГИ ДО СТУДЕНТІВ

Дисципліна «Управління ланцюгом постачань» є нормативною для підготовки магістрів і спеціалістів напряму 100400 (070101) – «Транспортні технології» за спеціальностями 7.100402, 8.100402 «Транспортні системи», 7.100403, 8.100403 «Організація перевезень і управління на транспорті».

Необхідна навчальна база для вивчення дисципліни: з метою оптимального засвоєння матеріалу студенти мають до початку вивчення дисципліни «Управління ланцюгом постачань» опанувати знання, уміння і навички з дисциплін: «Вантажні перевезення», «Логістика», «Дослідження операцій в транспортних системах», «Основи економіки транспорту», «Основи менеджменту».

Основними *завданнями*, що мають бути вирішені у процесі викладання дисципліни, є теоретична підготовка студентів із наступних питань:

- особливості проектування логістичних транспортних систем;
- вимоги до забезпечення логістичної транспортної системи.

У результаті вивчення дисципліни студенти мають здобути наступні *навички і уміння*:

- визначати мету проектування логістичної системи та її підсистем: логістичної мережі, організаційної структури та корпоративної інформаційної системи;
- встановлювати систему критеріїв і обмежень та можливі варіанти логістичної системи;
- виконувати оцінку вибраних варіантів системи;
- вибирати оптимальний варіант системи;
- вибирати підсистему інформаційної підтримки логістичної системи;
- визначати вимоги до технологічного процесу перевезень;
- визначати вимоги до системи інформаційної підтримки;
- визначати вимоги до організації фінансових потоків.

2. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Управління ланцюгом постачань»

При вивченні дисципліни «Управління ланцюгом постачань» студенти мають ознайомитися з програмою дисципліни, з її структурою, формами і методами навчання, видами й методами контролю знань.

Тематичний план дисципліни «Управління ланцюгом постачань» складається з трьох змістових модулів, кожний з яких вміщує відносно окремий блок дисципліни.

Основними видами навчальних (аудиторних) і позааудиторних занять при вивченні дисципліни «Управління ланцюгом постачань» є лекції, практичні заняття і самостійна робота студентів. Структура залікового кредиту навчальної дисципліни наведена у табл.2, 3.

Таблиця 2 - Структура залікового кредиту навчальної дисципліни (денна форма навчання)

Модулі (семестри) й змістові модулі	Всього, кредит/годин	Форми навчальної роботи			
		Лекції	Практичні	Лабораторні	СРС
1	2	3	4	5	6
Модуль 1. Управління ланцюгом постачань	2,0/72	18	18	-	36
<i>Змістовий модуль 1.1 Характеристика логістичної системи.</i>	0,5/18	6	2	-	10
УНЕ 1. Логістичні системи.	8	2	2	-	4
УНЕ 2. Критерії і обмеження в логістичних системах.	10	4	-	-	6
<i>Змістовий модуль 1.2. Оцінка і вибір логістичної системи.</i>	1,0/36	6	10	-	20
УНЕ 1. Оцінка варіантів системи.	18	2	8	-	8
УНЕ 2. Вибір логістичної системи.	12	2	2	-	8
УНЕ 3. Вибір інформаційної підсистеми.	6	2	-	-	4
<i>Змістовий модуль 1.3. Визначення вимог до забезпечення логістичної системи.</i>	0,5/18	6	6	-	6
УНЕ 1. Вимоги до процесу перевезень.	10	2	6	-	2
УНЕ 2. Вимоги до системи інформаційної підтримки.	4	2	-	-	2
УНЕ 3. Вимоги до організації фінансових потоків.	4	2	-	-	2
Розрахунково-графічна робота	0,5/18	-	-	-	18
Всього	2,5/90	18	18	-	54

Таблиця 3 - Структура залікового кредиту навчальної дисципліни (заочна форма навчання)

Модулі (семестри) й змістові модулі	Всього, кредит/годин	Форми навчальної роботи			
		Лекції	Практичні	Лабораторні	СРС
1	2	3	4	5	6
Модуль 1. Управління ланцюгом постачань	2,0/72	4	4	-	64
<i>Змістовий модуль 1.1 Характеристика логістичної системи.</i>	0,5/18	2	-	-	16
УНЕ 1. Логістичні системи.	9	1	-	-	8
УНЕ 2. Критерії і обмеження в логістичних системах.	9	1	-	-	8
<i>Змістовий модуль 1.2. Оцінка і вибір логістичної системи.</i>	1,0/36	1	4	-	31
УНЕ 1. Оцінка варіантів системи.	16	1	4	-	11
УНЕ 2. Вибір логістичної системи.	10	-	-	-	10
УНЕ 3. Вибір інформаційної підсистеми.	10	-	-	-	10
<i>Змістовий модуль 1.3. Визначення вимог до забезпечення логістичної системи.</i>	0,5/18	1	-	-	15
УНЕ 1. Вимоги до процесу перевезень.	10	1	-	-	9
УНЕ 2. Вимоги до системи інформаційної підтримки.	4	-	-	-	4
УНЕ 3. Вимоги до організації фінансових потоків.	4	-	-	-	4
Контрольна робота	0,5/18	-	-	-	18
Всього	2,5/90	4	4	-	82

3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА МОДУЛЯМИ І ТЕМАМИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.1. Характеристика логістичної системи

УНЕ 1. Логістичні системи

Мережа ланцюга постачань. Функціональна, просторова, міжчасова інтеграція. Види загальних логістичних витрат. Техніко-технологічні елементи. Принципова модель господарських зв'язків. Організаційно-економічна надійність. Supply Chain Management. Методики оцінки ефективності управління логістичними ланцюгами.

УНЕ 2. Критерії і обмеження в логістичних системах

Гомеостаз. Внутрішня безпека. Зовнішня безпека. Базове правило надійності систем. Термін “небезпека”. Ключові компетенції логістики. Ефект «звареної жаби». Кількісні показники “ризик-системи”. «Відкладений збиток». Типові ситуації взаємин принципу ALARA, принципу ALARA. Завдання глобального логістичного менеджменту. Виробничо-логістичні мережі. Планування, моніторинг і регулювання логістичного ланцюга. Класифікація факторів невідзначеності. Класи факторів ризику.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.2. Оцінка і вибір логістичної системи

УНЕ 1. Оцінка варіантів системи

Завдання теорії аналізу ризику. Ризик постачальника. Ризик споживача. Показники логістичних витрат підприємства. Бюджетне планування логістичних витрат. Види бюджетів. Методи прогнозування й планування логістичних витрат. Методи визначення розмірів замовлення. Структура контейнерного парку. Натуральні й вартісні показники, що характеризують контейнерний парк.

УНЕ 2. Вибір логістичної системи

Мультиагентні системи. Генетичні алгоритми, метод АСО, метод нечітких множин. Нелінійні динамічні системи. Концепція виникнення. Агент, генетичні оператори, рекомбінація, селекція, ген, алелі, хромосоми, фітнес-функція, феромони. Fuzzy-модель. Полімодельні комплекси. Схема управління замовленнями клієнтів за допомогою МАС. Теоретико-множинна концепція математики. Функтори. «Віртуальне моделювання». Система адаптивного планування й управління. Властивість взаємної рефлексії.

УНЕ 3. Вибір інформаційної підсистеми

Види інформаційних технологій. MRP, MRP-II, ERP, APS, SCM, e-commerce, business-to-business (B2B). Модель оцінки й управління інформаційними ресурсами логістики. Фази й етапи проектування процесів інформаційної логістики. Оперограма, таблиця повторюваності показників, документограма.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.3. Визначення вимог до забезпечення логістичної системи

УНЕ 1. Вимоги до процесу перевезень

Форми інтеграції. Транспортно-логістичний комплекс. Техніко-технологічні нормативи. Режим консервації, режим резерву, позатранспортний ефект. Ресурсосберігаючі технології, норма-міра, норма-директива. Нормативне

управління. Якість транспортного обслуговування. Нормоутворюючий параметр. Термінал, потік автомобілів, контейнерів, перевізних документів.

УНЕ 2. Вимоги до системи інформаційної підтримки

Ланцюг перетворень інформаційного потоку. Логістичні дані. Ресурсний інформаційний підхід. Логістична інформація, релевантна інформація. CALS-технології. Інтегрована база даних. Інтернет-технології. Нова телематика. “Лінійне мислення”, рекурсивна концепція, рекурсивний зв'язок. Інформаційна прозорість. «I-Supply». Автоматизований ланцюг постачань. Ключова інформація. Паралельний, атакуючий і пілотний способи введення нової системи в експлуатацію.

УНЕ 3. Вимоги до організації фінансових потоків

Коефіцієнт корисності. Цільова функція ланцюга цінностей. Класифікація витрат ЛС. Витрати в сфері обігу. Схема формування зв'язаного капіталу. Способи вдосконалювання ланцюгів цінностей. Транснаціональні корпорації. Типові фінансові рішення для оптимізації. Багатонаціональної компанії. Репатріація капіталів, роялті.

3.1. ПЛАНИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

Навчальна лекція — це логічно вивершений, науково обґрунтований і систематизований виклад певного наукового або науково-методичного питання, ілюстрований при необхідності засобами наочності й демонстрацією дослідів.

Лекція є одним з основних видів навчальних занять і водночас методом навчання у вищій школі. Вона покликана формувати у студентів основи знань з певної наукової галузі, а також визначати напрямок, основний зміст і характер усіх інших видів навчальних занять та самостійної роботи студентів з відповідної навчальної дисципліни.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.1. Характеристика логістичної системи

Лекція 1. ЛОГІСТИЧНІ СИСТЕМИ

1. Інтегроване планування ланцюгів постачань. Цілі управління ланцюгами постачань.

2. Структура і сутність проектування матеріальних потоків макрологістичних систем.

3. Bullwhip-ефект і ефективність SCM. Практичні приклади концепції SCM.

Лекція 2. КРИТЕРІЇ І ОБМЕЖЕННЯ В ЛОГІСТИЧНИХ СИСТЕМАХ

1. Критерій безпеки в управлінні ланцюгом постачань.

2. Принципи «абсолютного» й «прийняттого» ризику. Перешкоди для глобальної логістики.

3. Постановка завдання планування і оперативного управління логістичним ланцюгом. Фактори невизначеності.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.2. Оцінка і вибір логістичної системи

Лекція 3. ОЦІНКА ВАРІАНТІВ СИСТЕМИ

1. Логіка аналізу ризику в ланцюгу постачань.
2. Основні показники ефективності функціонування логістичних систем.
3. Показники, що характеризують структуру й розмір техніко-технологічних елементів системи (на прикладі контейнерного парку).

Лекція 4. ВИБІР ЛОГІСТИЧНОЇ СИСТЕМИ

1. Методи вирішення завдань планування і управління логістичними ланцюгами.
2. Методологія комплексного моделювання логістичних ланцюгів.

Лекція 5. ВИБІР ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПІДСИСТЕМИ

1. Інформаційні технології для SCM.
2. Система оцінки інформаційних ресурсів.
3. Методика аналізу і проектування складу й руху інформаційних потоків у логістичній системі.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.3. Визначення вимог до забезпечення логістичної системи

Лекція 6. ВИМОГИ ДО ПРОЦЕСУ ПЕРЕВЕЗЕНЬ

1. Техніко-технологічне нормування транспортно-логістичного комплексу.
2. Можливі варіанти роботи автомобілів з обслуговування контейнерного терміналу.

Лекція 7. ВИМОГИ ДО СИСТЕМИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПІДТРИМКИ

1. Вимоги до інформаційних ресурсів.
2. Системні вимоги й структура інформаційних ресурсів.
3. Створення інформаційної прозорості в ланцюгу постачань.

Лекція 8. ВИМОГИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ФІНАНСОВИХ ПОТОКІВ

1. Формування ефективних ланцюгів цінностей і скорочення зв'язаності капіталу.
2. Інтеграція фінансових і фізичних ланцюгів постачань.

3.2. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичне заняття - форма навчального заняття, при якій викладач організує детальний розгляд студентами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни, формує вміння і навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання студентом відповідно сформульованих завдань.

Основна дидактична мета практичного заняття — розширення, поглиблення і деталізація наукових знань, отриманих студентами на лекціях і в процесі самостійної роботи і спрямованих на підвищення рівня засвоєння навчального матеріалу, прищеплення умінь і навичок, розвиток наукового мислення та усного мовлення студентів.

Практичне заняття включає проведення попереднього контролю знань, умінь і навичок студентів, постановку загальної проблеми викладачем та її обговоренням за участю студентів, розв'язування контрольних завдань, їх перевірку, оцінювання.

Оцінки, отримані студентом за окремі практичні заняття, враховують при виставленні підсумкової оцінки з даної навчальної дисципліни.

Перелік практичних занять наведений в табл. 4.

Таблиця 4 - Практичні заняття

Модуль	Назва практичних занять	Обсяг занять (год.)	
		денне навч.	заочне навч.
ЗМ 1.1	Заняття 1. АЛГОРИТМ ВИРІШЕННЯ УПРАВЛІНСЬКИХ ПРОБЛЕМ	2	-
ЗМ 1.2	Заняття 2. ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ІНТЕГРОВАНИХ ЛОГІСТИЧНИХ СИСТЕМ	2	2
ЗМ 1.2	Заняття 3. РАЦІОНАЛІЗАЦІЯ РУХУ ТОВАРІВ СПИРТНИХ НАПОЇВ	2	2
ЗМ 1.2	Заняття 4,5. ВИЗНАЧЕННЯ ХАРАКТЕРИСТИК ПОСТАЧАННЯ ПІДПРИЄМСТВ	4	-
ЗМ 1.2	Заняття 6. ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ ПІДПРИЄМСТВ У РАМКАХ ЄДИНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ	2	-
ЗМ 1.3	Заняття 7,8,9. СТИМУЛЮВАННЯ КОЛЕКТИВУ	6	-
Всього:		18	4

4. САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

Самостійна робота студента є основним способом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять.

Самостійну роботу студента над засвоєнням навчального матеріалу з конкретної дисципліни можна виконувати у бібліотеці, навчальних кабінетах, комп'ютерних класах (лабораторіях), а також в домашніх умовах.

Основні види самостійної роботи студента:

- вивчення додаткової літератури;
- робота із законодавчими, нормативними та інструктивними матеріалами;
- підготовка до практичних занять;
- виконання розрахунково-графічної роботи;
- підготовка до проміжного й підсумкового контролю.

Розрахунково-графічна робота - це документи, що представляють собою форму звітності по самостійній роботі студента, що включають аналітичні, розрахункову й графічну частини.

Ціль виконання розрахунково-графічної роботи є формування навичок самостійного творчого рішення професійних завдань.

Основними завданнями виконання розрахунково-графічної роботи є:

- систематизація, закріплення, поглиблення й розширення придбаних студентом знань, умінь, навичок по певному комплексу навчальних дисциплін;
- оволодіння навичками практичного застосування отриманих теоретичних знань до рішення конкретних завдань;
- розвиток самостійності при виборі методів розрахунку й творчу ініціативу при рішенні конкретних завдань;
- розвиток у студентів необхідних навичок по виконанню розрахунків, прийняттю технологічних рішень і по оформленню графічної частини роботи;
- оволодіння студентами навичками самостійної роботи зі спеціальною літературою (каталогами, довідниками, нормативною документацією);
- підготовка студентів до більш складного завдання заключного етапу навчального процесу - виконанню й захисту дипломного проекту (роботи).

4.1. ПИТАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.1. Характеристика логістичної системи

УНЕ 1. Логістичні системи

1. Побудова взаємовідносин в ланцюгу постачань.
2. Класифікація ланцюгів постачань.

УНЕ 2. Критерії і обмеження в логістичних системах

1. Системи обмежень функціонування логістичних систем.
2. Критерії проектування логістичних ланцюгів.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.2. Оцінка і вибір логістичної системи

УНЕ 1. Оцінка варіантів системи

1. Вплив ризику на характеристики логістичного ланцюга.
2. Порівняння варіантів системи за ознаками матеріального потоку.

УНЕ 2. Вибір логістичної системи

1. Застосування теорії нечітких множин в логістиці.
2. Використання генетичних алгоритмів для прийняття рішень в логістичних системах.
3. Етапи вибору логістичної системи.

УНЕ 3. Вибір інформаційної підсистеми

1. Класифікація сучасних інформаційних технологій.
2. Проектування інформаційної підсистеми.
3. Характеристики інформаційної підсистеми.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.3. Визначення вимог до забезпечення логістичної системи

УНЕ 1. Вимоги до процесу перевезень

1. Сучасні вимоги до роботи транспорту в логістичних ланцюгах.
2. Єдиний розгляд матеріальних і транспортних потоків в ланцюгах постачань.

УНЕ 2. Вимоги до системи інформаційної підтримки

1. Інтеграція інформаційної підсистеми логістичної системи і зовнішнього інформаційного простору.
2. Узгодження змін зовнішнього середовища зі змінами в логістичному ланцюзі.

УНЕ 3. Вимоги до організації фінансових потоків

1. Особливості управління фінансовими потоками в ланцюгах постачань.
2. Вплив форм взаємодії учасників логістичного ланцюга на характеристики фінансових потоків.

4.2. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ, КУРСОВИЙ ПРОЕКТ (РОБОТА), РГР, КОНТРОЛЬНА РОБОТА ТОЩО

Тема розрахунково-графічної роботи (денна форма навчання) і контрольної роботи (заочна форма навчання): “ Вибір схеми функціонування логістичної системи ”. Зміст наведено в табл. 5.

Таблиця 5 - Зміст розрахунково-графічної роботи (контрольної роботи)

Назва етапів роботи	Обсяг виконання, год	Відсоток виконання
Вступ	1	3
1. Розрахунок транспортних витрат	7	40
2. Розрахунок витрат по зберіганню, переробці вантажів і реалізації товарів	7	40
3. Вибір схеми функціонування логістичної системи	1	11
Висновки	1	3
Список літератури	1	3
Всього	18	100

Студент виконує розрахунково-графічну роботу (контрольну роботу) із затвердженої теми відповідно до завдання під керівництвом викладача, що є його науковим керівником.

Науковий керівник складає завдання на розрахунково-графічну роботу (контрольну роботу), здійснює його поточне керівництво. Поточне керівництво роботою включає систематичні консультації з метою надання організаційної й науково-методичної допомоги студенту, контроль за виконанням роботи у встановлений термін, перевірку змісту й оформлення завершеної роботи.

Розробка «Завдання» на виконання розрахунково-графічної роботи (контрольної роботи) є документом, що встановлює границі й глибину дослідження (розробки) теми, а також строки подання роботи на кафедру в завершеному виді.

В «Завданні» вказують: тему розрахунково-графічної роботи (контрольної роботи); вихідні дані; перелік основних питань, що підлягають дослідженню або розробці; обсяг і зміст графічної частини; строк подання закінченої розрахунково-графічної роботи (контрольної роботи) на кафедру.

«Завдання» на виконання розрахунково-графічної роботи складається у двох екземплярах на типовому бланку, підписується керівником роботи й студентом. Один екземпляр «завдання» залишається у студента, а один - у викладача.

4.3. КОНТРОЛЬНІ ЗАПИТАННЯ ДЛЯ САМООЦІНКИ ЗНАНЬ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.1. Характеристика логістичної системи УНЕ 1. Логістичні системи.

1. Що таке логістичний ланцюг?
2. У чому полягає мета компанії, який належить логістичний ланцюг?
3. У чому суть міжчасової інтеграції?
4. Наведіть приклад інтеграції учасників ринку.
5. Що припускає (передбачає) удосконалена інтеграція в логістичному ланцюзі?
6. Яка мета при традиційному управлінні ланцюгами постачань?

7. Що повинно бути основною метою фірми при аналізі стратегічних і тактичних планів?
8. Як змінюються витрати ланцюга постачань від збільшення часу обслуговування споживачів?
9. Яка принципова агрегована структура техніко-технологічних елементів логістичної системи при обслуговуванні виробничої системи?
10. Яка принципова агрегована структура техніко-технологічних елементів логістичної системи при здійсненні наскрізної доставки?
11. Виконання яких основних операцій забезпечують техніко-технологічні елементи системи?
12. Від чого залежать умови й способи реалізації операцій матеріальних потоків?
13. Що є передумовою для заміни ручної праці механізованою?
14. Що таке оптимізаційні властивості контейнеризації і пакування?
15. Що являє собою Bullwhip-ефект?
16. Що приводить до виникнення Bullwhip-ефекту?
17. Що є основними причинами Bullwhip-ефекту?
18. За рахунок чого можливе зниження негативних наслідків Bullwhip-ефекту?
19. Які ефекти можливо одержати від впровадження концепції SCM?
20. Які напрямки підвищення ефективності SCM?
21. Які джерела підвищення ефективності SCM?
22. Які існують методики оцінки ефективності управління логістичними ланцюгами?
23. Що таке субконтрактинг?
24. Що таке аутсорсинг?

УНЕ 2. Критерії і обмеження в логістичних системах.

1. Що лежить в основі зростання інтересу до питань безпеки при розгляді економічних систем (у тому числі логістичних систем)?
2. Як формулюється базове правило щодо виходу систем з ладу?
3. Що означає термін “небезпека”?
4. Що таке ключові компетенції логістики?
5. Поясніть “ефект звареної жаби”.
6. Від чого залежить стійкість моделі ланцюга постачання?
7. На чому повинне ґрунтуватися застосування критерію безпеки?
8. Як класифікуються фактори небезпеки?
9. Що дозволяє перевести якісні оцінки в кількісні для управління рівнем безпеки в ІЛП?
10. У чому відмінність “взаємодії” від “співробітництва” як форми взаємин на ринку?
11. У чому відмінність “суперництва” від “конкуренції” як форми взаємин на ринку?
12. Дайте характеристику концепції “прийнятного ризику”.
13. Назвіть принципи концепції “прийнятного ризику”.

14. Яка фундаментальна мета концепції і механізмів управління «прийнятним» ризиком?
15. Назвіть основні етапи технології управління ЛЛ у ВЛМ.
16. Яке завдання оперативного управління ЛЛ?
17. Що є метою моніторингу ЛЛ?
18. Що є метою реконфігурування ЛЛ?
19. Які додаткові параметри необхідно враховувати при описі замовлень клієнтів відповідно до кібернетичної моделі планування і управління логістичними ланцюгами в ВЛМ?
20. У чому відмінність завдання планування робіт у ВЛМ від завдань теорії розкладів і теорії масового обслуговування?
21. Чим визначається складність системи?
22. За рахунок чого може бути реалізовано урахування факторів невизначеності для підвищення якості і точності планування?

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.2. Оцінка і вибір логістичної системи

УНЕ 1. Оцінка варіантів системи.

1. Як звичайно розглядаються ризики менеджерами: як негативні або позитивні події?
2. Як Ви розумієте співвідношення “ризик-виграш”?
3. Які завдання розглядаються в рамках теорії аналізу ризику?
4. Які показники використовуються при аналізі і плануванні логістичних витрат?
5. Що таке принцип мінімізації при аналізі і плануванні логістичних витрат?
6. Що таке принцип максимізації при аналізі і плануванні логістичних витрат?
7. Назвіть фактори і показники, які дозволяють оцінити логістичну функцію – “надходження, обробка і оформлення замовлення”.
8. Назвіть фактори і показники, які дозволяють оцінити логістичну функцію – “планування виробництва”.
9. Назвіть фактори і показники, які дозволяють оцінити логістичну функцію – “закупівля продукції”.
10. Назвіть фактори й показники, які дозволяють оцінити логістичну функцію – “складування і зберігання продукції на складі”.
11. Назвіть фактори і показники, які дозволяють оцінити логістичну функцію – “збут продукції”.
12. Назвіть типи бюджетів, які використовуються в системі логістичного контролю.
13. Що припускає бюджетне планування логістичних витрат?
14. З яких етапів складається процес прогнозування логістичних витрат?
15. Назвіть основні методи планування і прогнозування логістичних витрат.
16. Як впливає збільшення числа замовлень на розміщення замовлень на загальні витрати системи?
17. На які види витрат впливає упаковка?
18. Як визначається коефіцієнт природної втрати для контейнерного парку?

19. Як визначається коефіцієнт відновлення контейнерного парку?
20. Що відноситься до натуральних показників, що характеризують розмір контейнерного парку?
21. Що таке інвентарний парк контейнерів?
22. Як визначається коефіцієнт готовності контейнерного парку?
23. Які умови повинні бути виконані для правомірного порівняння результатів функціонування до і після впровадження логістичного управління?
24. Для чого використовуються номограми?

УНЕ 2. Вибір логістичної системи.

1. Що відноситься до методів моделювання складних відкритих систем з активними елементами?
2. Які існують сучасні підходи до моделювання складних виробничо-логістичних систем (ВЛС)?
3. У чому суть концепції мультиагентних систем (МАС)?
4. Які існують види агентів? Дайте їм коротку характеристику.
5. Які організаційні рівні виділяють у мультиагентних системах?
6. Назвіть основні властивості мультиагентних систем.
7. Поясніть основний принцип роботи генетичних алгоритмів.
8. Що розуміється під хромосомою в організмі і ВЛС?
9. Що розуміється під геном в організмі і ВЛС?
10. Поясніть принцип Fuzzy-методу.
11. У чому складається відмінність завдань планування і управління ВЛС від класичних завдань теорії управління і розклади?
12. Які основні елементи включає методологія побудови інтегрованих комплексних моделей для SCM?
13. З яких трьох основних модулів складається МАС?
14. Назвіть характеристики, якими визначається агент у МАС?
15. З яких причин необхідний перехід до полімодельних комплексів?
16. Що таке теоретико-множинна концепція математики?
17. Назвіть труднощі, з якими стикаються при використанні теоретико-множинного підходу до моделювання систем.
18. Що розуміється під концепцією «віртуального моделювання»?
19. Що таке планування ВЛС?
20. Що є результатом планування ВЛС?
21. З яких причин процес планування постійно наближається до завершення, але ніколи не досягає його?
22. Від чого залежить ефективність управління ВЛС на етапі планування?
23. Від чого залежить ефективність регулюючих впливів?
24. Назвіть основні блоки схеми комплексного моделювання ЛЛ. Дайте їм характеристику.
25. Назвіть види структур, якими характеризуються ЛЛ.

УНЕ 3. Вибір інформаційної підсистеми.

1. Назвіть основні види інформаційних технологій, які використовуються для управління логістичними ланцюгами?
2. Що таке MRP? Яке завдання вона вирішує?
3. Що таке CRP? Яке завдання вона вирішує?
4. Які дані необхідні для застосування стандарту CRP?
5. Що таке MRP-II? У чому відмінність від MRP?
6. Як співвідносяться ERP-системи і APS-системи?
7. Яка філософія програмних рішень SCM-систем?
8. Як Ви розумієте «концепція Performance Management»?
9. Що розуміється під системною оцінкою інформаційних ресурсів?
10. На що повинен бути спрямований механізм оцінок?
11. Що є об'єктом оцінок інформаційних ресурсів?
12. Що розуміється під системними факторами?
13. Що містить у собі системна модель інформаційних ресурсів логістики?
14. З яких блоків складається системна модель оцінки і управління інформаційними ресурсами логістики?
15. Як взаємодіє блок «контрольовані параметри» з функціональними зонами ІЛП?
16. Назвіть ключові показники, які характеризують результати роботи всього ланцюга.
17. Які фази виділяють при проектуванні процесів інформаційної логістики? З яких етапів вони складаються?
18. З яких підетапів складається етап планування? Дайте загальну характеристику підетапів.
19. Що повинен забезпечувати етап проектування?
20. Яку робочу документацію повинен включати підетап проектування «проект руху інформаційних потоків»?
21. Яку робочу документацію повинен включати підетап проектування «проект складу інформаційних потоків»?
22. Дайте коротку характеристику експлуатаційній фазі руху інформаційних потоків у логістичній системі?

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.3. Визначення вимог до забезпечення логістичної системи

УНЕ 1. Вимоги до процесу перевезень.

1. Назвіть форми інтеграції, характерні для учасників доставки вантажів.
2. Що таке транспортно-логістичний комплекс (ТЛК)?
3. У чому сутність нормативного підходу?
4. Що таке нормативи?
5. Що відноситься до технічних і технологічних нормативів ТЛК?
6. У чому повинне полягати (складатися) нормативне управління?
7. Чим характеризується якість роботи ТЛК?
8. Чим визначається якість транспортного обслуговування вантажовласників ТЛК?

9. Назвіть вимоги до методики визначення нормативів ТЛК.
10. Що містить у собі процес визначення нормативів?
11. Назвіть нормоутворюючі параметри для підсистеми ТЛК “зовнішнє середовище”.
12. Назвіть нормоутворюючі параметри для підсистеми ТЛК “цільова”.
13. Яка світова практика розміщення вантажних терміналів? Чим це обумовлено?
14. Для чого призначений вантажний термінал?
15. Які потоки мають місце на території терміналу?
16. Яка кількість взаємозв'язків між потоками терміналу?
17. Які відмінності терміналів від складських підприємств?
18. У яких станах може знаходитися автомобіль-тягач?
19. Яка кількість способів організації роботи автомобілів можливо на території терміналу?
20. Назвіть способи організації роботи автомобілів на території терміналу.

УНЕ 2. Вимоги до системи інформаційної підтримки.

1. Що розуміється під інформаційними ресурсами?
2. Що є обов'язковою умовою приналежності інформації до поняття “інформаційні ресурси”?
3. Як може бути представлений комплекс завдань при використанні ресурсного інформаційного підходу?
4. Які види підходів дозволяє об'єднати ресурсний підхід до інформації і інформаційних технологій?
5. Як співвідносяться за вартістю інформаційні ресурси і природні ресурси будь-якої країни?
6. З яких операцій складаються процеси в інформаційній базі даних ІЛП?
7. Назвіть п'ять областей ефективності логістичного ланцюга цінностей.
8. Що означає управління інформаційними ресурсами?
9. Про що свідчить незадоволення інформаційним забезпеченням?
10. Поясніть термін “B2B”?
11. Який процес лежить в основі радикальних економічних змін?
12. Назвіть причини по яких необхідні стандарти для користування інформацією в логістичному ланцюзі.
13. Яка структура архітектури інформаційних технологій ЛІС?
14. Що таке нова телематика?
15. Що являє собою структура компанії як соціоекономічна система?
16. Що розуміється під рекурсивним зв'язком?
17. Поясніть поняття “інформаційна прозорість”.
18. Які аспекти необхідно розглянути перед впровадженням інформаційної прозорості?
19. Назвіть переваги системи інформаційної прозорості.
20. Наведіть приклади інформації, до якої повинен бути доступ всіх учасників ланцюга.

21. Якими властивостями повинна володіти система інформаційної прозорості?

22. Що є основними перешкодами для впровадження готових систем інформаційної прозорості?

УНЕ 3. Вимоги до організації фінансових потоків.

1. У чому полягає концепція «ланцюгів цінностей»?

2. Що оптимізується в “ланцюгу цінностей” для одержання додаткових конкурентних переваг?

3. Що таке трансферні ціни?

4. Що необхідно провести при виборі елементів ланцюга цінностей?

5. Які потенційні можливості зниження витрат у ланцюгу постачань?

6. Назвіть цільові напрямки, по яких проводиться узагальнення витрат ланцюга постачань.

7. Наведіть приклади класифікації логістичних витрат.

8. Що собою представляють витрати обігу? З яких категорій вони складаються?

9. Назвіть способи вдосконалювання ланцюгів цінностей.

10. Які ланки включаються у фінансові ланцюги постачань?

11. Що є основною метою багатонаціональної компанії?

12. Що таке репатріація капіталу?

13. Від чого залежать обмеження, пов'язані з репатріацією грошей?

14. Що таке “роялті”?

15. Що відноситься до фізичної мережі ланцюга постачання відповідно до моделі інтеграції фінансових і фізичних ланцюгів БНК?

4.4. ІНДИВІДУАЛЬНО-КОНСУЛЬТАТИВНА РОБОТА

Індивідуально-консультативна робота здійснюється у формі консультацій, перевірки й захисту завдань, що винесені на поточний контроль.

Консультація - форма навчального заняття, при якій студент отримує відповіді від викладача на конкретні запитання або пояснення певних теоретичних положень чи аспектів їх практичного застосування.

Передбачаються консультації з теоретичної частини дисципліни індивідуальні й колективні (для групи студентів), залежно від того, чи викладач консультує студентів з питань, пов'язаних з виконанням індивідуальних завдань, чи з теоретичних питань навчальної дисципліни.

5. МЕТОДИКИ АКТИВІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ ЗА ТЕМАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Управління ланцюгом постачань» відрізняється від інших курсів тим, що має безпосередню практичну спрямованість – вона ставить за мету підготовку студентів до ефективної взаємодії у професійному середовищі. Це передбачає не тільки передачу студентам знань, але й формування навичок практичного спілкування зі співробітниками, споживачами, підлеглими, діловими партнерами. Досягнення цієї мети неможливо при застосуванні в навчальному процесі лише традиційної методики навчання.

Вибір методів навчання обумовлений перш за все змістом навчального матеріалу й цілями навчання.

Навчання студентів у рамках дисципліни «Управління ланцюгом постачань» потребує широкого використання активних форм навчання, які наближують навчальний процес до реальних організаційно-виробничих ситуацій.

При викладанні дисципліни «Управління ланцюгом постачань» для активізації навчального процесу передбачено застосування таких форм і методів навчання, як лекція-візуалізація, елементи проблемної лекції, елементи діалогу з аудиторією (лекції – бесіди), елементи «мозкової атаки», дискусії у рамках практичних занять, ділові ігри, презентації.

У процесі вивчення курсу слід застосовувати методи й процедури психодіагностики, які дозволяють визначати індивідуальні якості людей, їх темперамент, характер, особистісні риси, здібності, рівень знань та навичок з метою оптимізації взаємодії «викладач-студент» і надання можливості самооцінки й самоаналізу студентами власної особистості, що обумовлено специфікою дисципліни.

Розподіл форм і методів активізації процесу навчання за темами навчальної дисципліни наведено в табл. 6,7.

Таблиця 6 - Розподіл форм і методів активізації процесу навчання за темами навчальної дисципліни «Управління ланцюгом постачань» у рамках лекційних занять

Тема	Навчальні технології
Лекція 1. ЛОГІСТИЧНІ СИСТЕМИ	Лекція-візуалізація. Елементи лекції-бесіди (діалог з аудиторією), елементи «мозкової атаки»
Лекція 2. КРИТЕРІЇ І ОБМЕЖЕННЯ В ЛОГІСТИЧНИХ СИСТЕМАХ	Лекція-візуалізація. Елементи проблемної лекції, елементи «мозкової атаки»
Лекція 3. ОЦІНКА ВАРІАНТІВ СИСТЕМИ	Лекція-візуалізація.
Лекція 4. ВИБІР ЛОГІСТИЧНОЇ СИСТЕМИ	Лекція-візуалізація.
Лекція 5. ВИБІР ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПІДСИСТЕМИ	Лекція-візуалізація.
Лекція 6. ВИМОГИ ДО ПРОЦЕСУ ПЕРЕВЕЗЕНЬ	Лекція-візуалізація. Елементи «мозкової атаки»
Лекція 7. ВИМОГИ ДО СИСТЕМИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПІДТРИМКИ	Лекція-візуалізація.
Лекція 8. ВИМОГИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ФІНАНСОВИХ ПОТОКІВ	Лекція-візуалізація.

Таблиця 7 - Розподіл форм і методів активізації процесу навчання за темами навчальної дисципліни «Управління ланцюгом постачань» у рамках практичних занять

Тема	Навчальні технології
Заняття 1. АЛГОРИТМ ВИРІШЕННЯ УПРАВЛІНСЬКИХ ПРОБЛЕМ	Робота у малих групах, дискусія. Мозкова атака
Заняття 2. ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ІНТЕГРОВАНИХ ЛОГІСТИЧНИХ СИСТЕМ	Робота у малих групах, дискусія.
Заняття 3. РАЦІОНАЛІЗАЦІЯ РУХУ ТОВАРІВ СПИРТНИХ НАПОЇВ	Робота у малих групах, дискусія.
Заняття 4,5. ВИЗНАЧЕННЯ ХАРАКТЕРИСТИК ПОСТАЧАННЯ ПІДПРИЄМСТВ	Робота у малих групах, дискусія. Мозкова атака
Заняття 6. ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ ПІДПРИЄМСТВ У РАМКАХ ЄДИНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ	Робота у малих групах, дискусія. Ділова гра.
Заняття 7,8,9. СТИМУЛЮВАННЯ КОЛЕКТИВУ	Робота у малих групах, дискусія. Мозкова атака

Оскільки основним засобом активізації пізнавальної діяльності студентів, зацікавленості в оволодінні знаннями їх мотивацію до професійної діяльності, важливим аспектом першої лекції є актуалізація дисципліни, обґрунтування важливості дисципліни для майбутньої професійної діяльності.

Лекція-візуалізація являє собою візуальну форму подачі лекційного матеріалу технічними засобами навчання або аудіовідеотехніки (відео-лекція). Читання такої лекції зводиться до розгорнутого або короткого коментування візуальних матеріалів, що переглядають.

Лекції-бесіди забезпечують безпосередній контакт викладача з аудиторією і дозволяють привернути увагу студентів до найбільш важливих питань тем, визначати у процесі діалогу особливості студентів, рівень знань з проблеми, що розглядається, і таким чином виявити готовність до сприйняття матеріалу. Залежно від чого викладач має змогу визначати темп викладання, обсяг нового матеріалу тощо. Студенти обмірковують кожне поставлене педагогом запитання, мають можливість оцінити свій рівень знань, усвідомити питання, що розглядається, дійти самостійно до певних висновків і узагальнень, усвідомити їх важливість тощо.

Проблемні лекції спрямовані на розвиток логічного мислення студентів. Після постановки викладачем запитання, студентам пропонуються питання для самостійного обміркування, спонукаючи їх для самостійного, творчого розв'язання проблемної ситуації.

У рамках деяких лекційних занять впроваджуються елементи **«мозкової атаки»**, в ході якої студентам пропонується сумісними зусиллями вивести те чи інше правило, комплекс вимог чи закономірності процесу.

З метою зацікавлення аудиторії, доповнення лекційного матеріалу, загострення уваги на окремих проблемах, формування у студентів творчого підходу до сприйняття нового матеріалу лекційний матеріал доцільно супроводжувати розглядом **конкретних мікроситуацій**.

Значну увагу слід приділяти *дискусійним методам*, вони мають бути стрижневим моментом багатьох занять. Адже вони передбачають активну діяльність учасників у дискусійній групі. Взаємодія в ході групової дискусії стимулює інтелектуальну діяльність, формує вміння аргументувати власну точку зору, позицію з обговорюваних питань.

Навчальна дискусія застосовується для закріплення знань, які були отримані на лекції, для придбання нових позицій, поглядів, переконань, підвищення інтересу до питань, які розглядалися, посилення мотивації тощо. Дискусія дозволяє визначити власну позицію, встановити різноманіття підходів, точок зору в результаті обміну ними, підвести до багатостороннього бачення предмету дискусії.

Робота в малих групах (по 5-6 студентів) сприяє структуруванню лекційного матеріалу, активізації пізнавальної діяльності, розвитку вміння роботи в колективі тощо.

Ділова гра. Мета застосування цього методу - виробити в студентів вміння вирішувати проблеми, що виникають у практичній діяльності, творче мислення, здатність оцінювати діяльність. Ділова гра - це імітаційна гра.

Ділові ігри можна розділити на такі етапи: підготовчий, основна частина, ігровий, заключний.

На підготовчому етапі студенти вивчають можливості використання загальних теоретичних методів вирішення ситуаційних завдань у даній грі, ознайомлюються з об'єктом ігрового моделювання, ігровою ситуацією, функціями учасників, правилами й методикою проведення гри, а також системою оцінювання. Наприкінці даного етапу проводять перевірку підготовки учасників у формі репетиції ділової гри або заліку.

В основній частині ділової гри комплектують ігрові групи, висувають лідерів, розподіляють ролі між учасниками. Якщо на підготовчому етапі не проводилася репетиція ділової гри, рекомендується провести її у вступній частині.

Центральна частина ділової гри - ігровий етап. Заняття має захоплюючий характер, якщо розігрується ситуація, що зачіпає тільки що вивчений матеріал і потребує виконання якихось дій, учасників або застосування навичок корекції міжособистісних відносин.

На заключному етапі проводять аналіз результатів, підводять підсумки гри, при цьому не можна обговорювати акторські дані учасників. Результати гри аналізують або педагог, або самі учасники. Під час обговорення результатів і підведення підсумків оголошують переможців, з'ясовують причини перемоги одних і поразки інших. Виявляють слабкі місця в теоретичній і практичній підготовці студентів.

Ділові ігри у процесі вивчення дисципліни «Управління ланцюгом постачань» застосовують перш за все для формування вмінь вибору оптимальних рішень. Цей метод сприяє підвищенню інтересу студентів до навчального процесу, дисципліни, дає можливість представити реальну ситуацію, визначити можливі стратегії власних дій, придбати навички вирішення проблем в умовах, які максимально наближені до реальної ситуації.

Мозкова атака. Суть цього методу полягає в тому, що для обговорення конкретної проблеми збирається група студентів, котра ділиться на дві підгрупи: генератори ідей і критики. Генератори ідей висловлюють всі ідеї з вирішення даної проблеми, які тільки спадають на думку.

Основні принципи мозкової атаки:

- 1) не критикувати - можна висловлювати будь-яку думку без побоювання, що вона буде визнана невдалою;
- 2) стимулювати будь-яку ініціативу, причому чим дивнішою здається ідея, тим краще;
- 3) прагнути до найбільшої кількості ідей;
- 4) дозволяється змінювати, комбінувати, поліпшувати запропоновані ідеї (свої й чужі).

По завершенні роботи підгрупи генераторів ідей приступає до роботи підгрупа критиків. Вона аналізує, оцінює, синтезує запропоновані ідеї, вибирає ті, що забезпечують вирішення проблеми. Метод мозкової атаки реалізується за наступною схемою:

1 етап - підготовка до вирішення проблеми. Завдання викладача - інформувати членів групи про тему дослідження. Підготовка допоміжних засобів, необхідних для реєстрації ідей і їхнього візуального зображення;

2 етап - вільне висловлення ідей. Завдання викладача - ознайомлення із правилами участі, усне повідомлення і візуальний показ однозначної проблеми; пошук такого визначення неоднозначної проблеми у випадку, якщо творча напруженість знижується (шляхом постановки питань, висування власних ідей, нових підходів та ін.). Правила участі: заборонені суперечки, критика й порівняльна оцінка; кількість ідей важливіше їхньої якості; можуть бути представлені й чужі ідеї; не потрібно цуратися незвичного, утопічного. Ідеї повинні бути подані в стислому вигляді.

3 етап - розвиток ідей. Завдання викладача - наведення прикладів, пошук комбінацій, подання повного списку ідей, породжених на етапі їхнього висловлення, оскільки можливостей комбінувати ідеї тим менше, чим вужче площина, в якій ведеться пошук взаємозв'язків між ними. Правила участі такі, як і на другому етапі.

4 етап - критика ідей. Завдання викладача - включення у список ідей, що надійшли після колективної роботи, класифікація ідей; забезпечення обговорення, критики і якісної оцінки кожної ідеї; інформування про проблеми, що залишилися відкритими. Завдання учасників: обговорення, критика і якісна оцінка кожної ідеї за такими критеріями: відповідність передумовам і задоволення вимог; можливість реалізації або її відсутність; можливість реалізації ідей, що не відповідають поставленій меті в інших галузях; можливість реалізації відразу або після закінчення конкретного періоду часу; можливість реалізації без подальших досліджень.

6. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО Й ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ

В організації навчального процесу застосовується поточний і підсумковий контроль.

Поточний контроль здійснюють під час проведення практичних занять, він має на меті перевірку рівня підготовленості студентів з певних розділів (тем) навчальної програми і виконання конкретних завдань. Поточний контроль (тестування) проводиться та оцінюється за питаннями, які винесені на лекційні заняття, самостійну роботу, практичні завдання.

Підсумковий контроль виконують з метою оцінювання результатів навчання студентів.

Загальна оцінка кожного змістового модулю складається з поточних оцінок і з оцінки виконання модульної контрольної роботи.

Вимоги до контрольної роботи студентів заочної форми навчання аналогічні розрахунково-графічній роботі студентів денної форми навчання.

В накопичувальній заліково-екзаменаційній відомості структура балів для оцінювання навчальних досягнень студентів має наступну структуру: 60 відсотків балів на поточний контроль за всіма змістовними модулями, 40 відсотків балів на підсумковий контроль. До підсумкового контролю допускаються студенти, які набрали у сумі за всіма змістовними модулями більше 30 відсотків балів від загальної кількості з дисципліни (модуля).

Завершена розрахунково-графічна робота (контрольна робота) представляється студентом на кафедрі своєму науковому керівнику не пізніше чим в 10-тиденний строк до захисту.

Ухвалення рішення про допуск студента до захисту розрахунково-графічної роботи (контрольної роботи) здійснюється керівником роботи. Допуск студента до захисту підтверджується підписом керівника із вказівкою дати допуску.

Розрахунково-графічна робота (контрольна робота) можуть бути не допущені до захисту при невиконанні суттєвих розділів «Завдання» без заміни їх рівноцінними, а також при грубих порушеннях правил оформлення роботи.

У доповіді студент висвітлює мету й завдання роботи, розкриває сутність виконаної роботи, відзначає перспективи роботи над даною темою й шляхи впровадження результатів роботи в практичну діяльність.

Студентам, які бажають отримати більш високу оцінку за шкалою ECTS, надається можливість проведення повторного або додаткового контролю з окремих змістових модулів або підсумкового контролю до початку екзаменаційної сесії.

Критерії оцінювання наведені в табл. 8.

Таблиця 8 - Критерії оцінювання

За шкалою ECTS	За шкалою ВНЗ	За національною шкалою	Коментар
1	2	3	4
A	90-100 %	відмінно	<p>Студент виявив всебічні, систематичні й глибокі знання навчального матеріалу дисципліни, передбаченого програмою; проявив творчі здібності в розумінні, логічному, стислому і ясному трактуванні навчального матеріалу; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності.</p> <p>Студент дав понад 90% правильних відповідей з <i>тестових завдань</i>.</p>
B	80-90 %	дуже добре	<p>Студент виявив систематичні та глибокі знання навчального матеріалу дисципліни вище середнього рівня; продемонстрував уміння вільно виконувати завдання, передбачені програмою; засвоїв літературу, рекомендовану програмою; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності.</p> <p>Студент дав 81-90% правильних відповідей з <i>тестових завдань</i>.</p>
C	70-80 %	добре	<p>Студент виявив загалом добрі знання навчального матеріалу дисципліни при виконанні передбачених програмою завдань, але допустив низку помітних помилок; засвоїв основну літературу, рекомендовану програмою; показав систематичний характер знань з дисципліни; здатний до самостійного використання та поповнення надбаних знань у процесі подальшої навчальної роботи та професійної діяльності.</p> <p>Студент дав 71-80% правильних відповідей з <i>тестових завдань</i>.</p>
D	60-70 %	задовільно	<p>Студент виявив знання навчального матеріалу дисципліни в обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; справився з виконанням завдань, передбачених програмою; ознайомився з основною літературою, рекомендованою програмою; допустив значну кількість помилок або недоліків у відповідях на запитання при співбесідах, тестуванні та при виконанні завдань тощо, принципи з яких може усунути самостійно.</p> <p>Студент дав 61-70% правильних відповідей з <i>тестових завдань</i>.</p>

1	2	3	4
E	50-60 %	достатньо	<p>Студент виявив знання основного навчального матеріалу дисципліни в мінімальному обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; в основному виконав завдання, передбачені програмою; ознайомився з основною літературою, рекомендованою програмою; допустив помилки у відповідях на запитання при співбесідах, тестуванні та при виконанні завдань тощо, які може усунути лише під керівництвом та за допомогою викладача.</p> <p>Студент надав 51-60% правильних відповідей з <i>тестових завдань</i></p>
FX	25-50 %	незадовільно з можливістю повторного складання	<p>Студент має значні прогалини в знаннях основного навчального матеріалу з дисципліни; допускав принципові помилки при виконанні передбачених програмою завдань, але спроможний самостійно доопрацювати програмний матеріал і підготуватися до перездачі дисципліни.</p> <p>Студент дав менше 50% правильних відповідей з <i>тестових завдань</i>.</p>
F	0-25 %	незадовільно з обов'язковим вивченням дисципліни	<p>Студент не має знань зі значної частини навчального матеріалу; не спроможний самостійно засвоїти програмний матеріал і потребує повторного вивчення навчальної дисципліни</p> <p>Студент дав менше 25% правильних відповідей з <i>тестових завдань</i>.</p>

Питання до іспиту

1. Інтегроване планування ланцюгів постачань.
2. Цілі управління ланцюгами постачань.
3. Структура і сутність проектування матеріальних потоків макрологістичних систем.
4. Bullwhip-ефект і ефективність SCM.
5. Практичні приклади концепції SCM.
6. Критерій безпеки в управлінні ланцюгом постачань.
7. Принципи «абсолютного» й «прийняттого» ризику.
8. Перешкоди для глобальної логістики.
9. Постановка завдання планування і оперативного управління логістичним ланцюгом.
10. Фактори невизначеності.
11. Логіка аналізу ризику в ланцюгу постачань.
12. Основні показники ефективності функціонування логістичних систем.
13. Показники, що характеризують структуру й розмір техніко-технологічних елементів системи (на прикладі контейнерного парку).

14. Методи вирішення завдань планування і управління логістичними ланцюгами.
15. Методологія комплексного моделювання логістичних ланцюгів.
16. Інформаційні технології для SCM.
17. Система оцінки інформаційних ресурсів.
18. Методика аналізу і проектування складу й руху інформаційних потоків у логістичній системі.
19. Техніко-технологічне нормування транспортно-логістичного комплексу.
20. Можливі варіанти роботи автомобілів з обслуговування контейнерного терміналу.
21. Вимоги до інформаційних ресурсів.
22. Системні вимоги й структура інформаційних ресурсів.
23. Створення інформаційної прозорості в ланцюгу постачань.
24. Формування ефективних ланцюгів цінностей і скорочення зв'язаності капіталу.
25. Інтеграція фінансових і фізичних ланцюгів постачань.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Аникин Б.А., Тяпухин А.П. Коммерческая логистика: Учебник. – М.: Изд-во «Проспект», 2005. – 432с.
2. Балабанова Л.В., Сардак О.В. Організація праці менеджера. Навч. Посібник. – К.: ВД „Професіонал”, 2004. – 304с.
3. Баркалов С.А., Бабкин В.Ф., Щепкин А.В. Деловые имитационные игры в организации и управлении: Уч. пособие. - М.: Изд-во АСВ, 2003. - 200 с.
4. Бауэрсокс Доналд Дж., Клосс. Логистика: интегрированная цепь поставок / Пер. с англ. — М.: ЗАО «Олимп—Бизнес», 2001. - 640 с.
5. Боровиков В. STATISTICA: Искусство анализа данных на компьютере. Для профессионалов. – СПб.:Питер, 2001. – 656с.
6. Гаджинский А.М. Практикум по логистике. – 2-е изд., перераб и доп. – М.:Изд.-книготорговый центр «Маркетинг», 2001. – 180с.
7. Джонсон Д. и др. Современная логистика, 7-е изд.: Пер.с англ. – М.: Изд. дом «Вильямс», 2002. – 624с.
8. Долгов А.П., Козлов В.К., Уваров С.А. Логистический менеджмент фирмы: концепция, методы и модели: Уч. пособие. – СПб.:Изд.дом “Бизнес-пресса”, 2005. – 384с.
9. Иванов Д.А. Логистика. Стратегическая кооперация. – М.:Вершина, 2006. – 176с.
10. Интегрированная логистика накопительно-распределительных комплексов (склады, транспортные узлы, терминалы): Учебник / Под общ ред Л.Б.Миротина. – М.:Изд-во «Экзамен», 2003. – 448с.
11. Логистические транспортно-грузовые системы: Учебник / В.И.Апатцев, С.Б.Левин, В.М.Николашин и др.; Под ред. В.М.Николашина. – М.:Изд. центр «Академия», 2003. – 304с.
12. Логистические цепи сложно технологических производств: Уч. пособие Л.Б. Миротин, В.А.Корчагин, С.А.Ляпин, А.Г.Некрасов. – М.:Изд-во «Экзамен», 2005. – 288с.
13. Маликов О.Б. Деловая логистика. – СПб.: Политехника, 2003. – 223с.
14. Методы исследований и организация экспериментов / Под ред.проф. К.П.Власова. – Харьков.:Изд-во «Гуманитарный центр», 2002. – 256с.
15. Миротин Л.Б. Эффективная логистика. / Л.Б.Миротин, Ы.Э.Ташбаев, О.Г.Порошина. – М.:Изд-во «Экзамен», 2003. – 160с.
16. Миротин Л.Б., Некрасов А.Г. Логистика интегрированных цепочек поставок: Учебник. – М.:Изд-во «Экзамен», 2003. – 256с.
17. Нагловский С.Н. Логистика проектирования и менеджмента производственно-коммерческих систем. – Калуга:Манускрипт, 2002. – 336с.
18. Невесенко В. И. и др. Моделирование хозяйственного механизма. Деловые игры: Учеб. пособие/В. И. Невесенко, Н. М. Макеева, Л. С. Шляхова.— К.: Выща шк , 1991.—141 с.
19. Николайчук В. Е. Логистика. — СПб: Питер, 2001. — 160с.

20. Практикум по экономике организации (предприятия): Уч.пособие / Под ред. проф. П.В.Тальминой и проф. Е.В.Чернецовой. – М.: Финансы и статистика, 2003. – 464с.
21. Роберт Б.Хэндфилд, Эрнест Л.Николс. Реорганизация цепей поставок. Создание интегрированных систем формирования ценности. М.:Изд. дом «Вильямс», 2003. – 416с.
22. Родкина Т.А. Информационная логистика. – М.: Экзамен, 2001. – 288с.
23. Сборник деловых игр, конкретных ситуаций и практических задач: Метод.пособие В.И.Матирко, В.В.Поляков, И.М.Стариков, Ю.А.Ткаченко; Под ред В.И.Матирко. – М.:Высш.шк., 1991. – 255с.
24. Системы и моделирование. Д.Н.Хорафас. Под ред. И.Н.Коваленко. - М.: Мир, 1967. – 420с.
25. Сковронек Чеслав, Сариуш-Вольський Здзислав. Логистика на предприятии. – М.: Финансы и статистика, 2004. – 400с.
26. Управление продажами в условиях конкуренции: (от маркетинга к логистике) / Н.К.Моисеева, А.И.Клевлин, И.А.Быков; под ред. Н.К.Моисеевой. – М.:Изд-во «Омега-Л, 2006». – 358с.
27. Шапиро Дж. Моделирование цепи поставок / Пер с англ. под ред. В.С.Лукинского – СПб.: Питер, 2006. – 720с.
28. Штерн, Льюис, В., Эль-Ансари, Адель, И., Кофлан, Энн, Т. Маркетинговые каналы, 5-е изд.: Пер с англ. – М.:Изд. дом «Вильямс», 2002. – 624с.
29. Эффективность логистического управления: Учебник для вузов / Под общ.ред. д.т.н., проф.. Л.Б.Миротина. – М.:Изд-во “Экзамен”, 2004. – 448с.

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Програма і робоча програма навчальної дисципліни «Управління ланцюгом постачань» (для студентів денної і заочної форми навчання за напрямом підготовки 100400 (070101) – «Транспортні технології», спеціальностей 7.100402, 8.10402, 7.100403, 8.100403)

Укладач: Олексій Миколайович Горяїнов

Редактор: М.З.Аляб'єв

Комп'ютерний набір і верстка: Горяїнов О.М.

План 2009, поз. 712Р

Підп. до друку 15.05.2009

Формат 60*84 1/16

Папір офісний

Друк на ризографі

Умовн.-друк. арк. 2,2

Обл. – вид, арк. 2,5

Замовл. № 4479

Тираж 10 прим.

61002, Харків, ХНАМГ, вул. Революції, 12.

Сектор оперативної поліграфії ЦНІТ

61002, Харків, вул. Революції, 12.